Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

KASIM 1980/SAYI : 25

KÜÇÜKDİŞ

İSTEDİĞİNİ YERİNE GETİREMEYECEĞİM İÇİN ÜZGÜNÜM. BAŞKASINA BAŞVUR.

ARKADAŞIN NE İSTİYORDU?

BİR SÜRE İÇİN SEPETİNİ BANA BIRAKMAK İSTİYORDU.

TERBİYESİZLİK ETMİŞSİN KÜÇÜK DİŞ. ALMAN GEREKİRDİ.

AMA...

FAKAT MAKATI YOK. HEMEN ARKASINDAN KOŞ VE SEPETİ AL.

BU SEPETİ NEDEN ALMAK İSTEMEDİĞİNİ SÖYLER MİSİN?

ÇÜNKÜ BU SEPETİN İÇİNDE KURBAĞA KOLEKSİYONU VARDI.

!!

SİZE BİR MEKTUP VAR

Kasım ayının getirdikleri

Sevgili Çocuklar,

"Okullar açıldı. Kitap, defter, kalem..." derken, işte bir ay geçti. "KUMBARA" derginiz yine, her zamanki gibi, karşınızda. Önerilerinizi de göze alarak "KUMBARA"yı daha kusursuz hale getirmek için çalışıyoruz. Düşünülen güzel şeylerin tümünü aynı anda uygulama olanağımızın olamayacağını kuşkusuz siz de kabul edersiniz. Yine de her sayımızda olumlu yeni bir şeyler yapmayı bir görev biliyoruz. Bu nedenle bu sayımızın içeriğini de doyurucu bulacağınızı umuyoruz. Doğrusu, sizin beğeninizi kazanmak için elimizden gelen tüm çabayı gösteriyoruz.

KASIM AYI

10 Kasım 1938 günü, yüce Atatürk aramızdan ayrıldı. Ancak her zaman içimizde yaşıyor ve yaşayacak. Onun izinden giderek, bize öğrettiklerini izleyerek O'nu her zaman yaşatacağız. 10—17 Kasım arası Atatürk Haftası olarak kutlanmaktadır. Haftanın amacı Atatürk'ü tanıtmak, yaptığı hizmetleri, gerçekleştirdiği devrimleri anlatmaktır. Atatürkçülüğün ve ilkelerinin öğrencilerce bilinmesidir. Kasımın son haftası "Dünya Çocuk Kitapları Haftası"dır. Amacı çocuklar ve gençler için daha çok, daha iyi kitap yazılmasını sağlamak; çocuklara kitap aldırmayı öğretmek; okul, sınıf ve kütüphanelere kitap bulmak; çocukların kitaplık sahibi olmalarına yardım etmek, onlara kitabı sevdirmektir.

İsterseniz şimdi, bu sayımıza hangi konuların girdiğini birlikte görelim:

Kasım deyince, aklımıza hemen bu ayın 10. günü gelir ve bir tuhaf oluruz, çünkü Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün ölüm gününü anımsarız. Atatürk, ölümünden dolayı yas tutulmasını istemezdi. Haklıydı bu isteğinde. Asıl görevimiz O'nu iyi tanımak ve Atatürkçülüğün ilkelerini gerektiği gibi öğrenmektir. Konuyla ilgili bir yazıyı, sizin için, dergimiz yazarlarından Muzaffer Gökman hazırladı. Yararlanacağınızı umarız.

Bu sayımızda, size bir yenilik getiriyoruz: Satranç. Bu oyunun nasıl oynanacağını size öğreteceğiz. Satranç, aslında bir spordur. Belki vücut geliştirmesinin izlerini göremeyiz bu oyunda ama, beynin çalışması ve düşünce mekanizmasının daha olumlu olarak işlemesi Satranç sayesinde gerçekleşir.

Çocuk Edebiyatının ünlü kişilerinden Gülten Dayıoğlu'nu hepiniz tanırsınız. Bir pedagoş olan bu yazarımızın öykülerini aranızda okumayan kuşkusuz yoktur. Dayıoğlu'ndan bir öykü aldık ve bunu sizin için Mustafa Delioğlu çizgi - öykü haline getirdi. "Küskün Ayıcık" adlı bu öykü sizi duygulandıracak ve düşündürecek.

Adnan Özyalçıner çok tanınmış bir öykü yazarımızdır. Onun bir öyküsünü dergimizin ikinci sayısında size vermiştik. Bu kez de yine bir öyküsünü sunuyoruz. "Çamaşırcının Kızı" bilinen bir masal ama, Özyalçıner kuvvetli kalemiyle konuya bir canlılık, tazelik getirmiş. Öyküsünü, dergimizin sürekli ressamlarından Sema Ilgaz Temel resimledi. Bu uzun öyküyü beğeneceğinizi umuyoruz.

Geçen sayımızda yayımlamaya başladığımız Necdet Çatak ve Sabri Öztürk adlı iki genç ressamın çizdiği "Ateş Kusan Canavar" çizgi - öykümüzü beğendiğinizi umuyoruz. "Minnoş"un birbirinden güzel serüvenlerini sürekli olarak derginizde bulacaksınız. Bu sayımızın kapağını "Minnoş" süslüyor.

Kasım sayısında bulacağınız ilginç konulardan biri Adli Moran'ın hazırladığı "Çevremizdeki Hava" başlıklı yazı olacak. "Hava" deyip de geçmemenin gerektiğini daha iyi anlayacaksınız.

"Ülkemizi Tanıyalım" bölümünde, bu sayımızda, Milli Kurtuluş Savaşımızın başlangıç noktası olan Samsun'a yer verdik. Konuyu Kezban Akcalı hazırladı, Mustafa Delioğlu resimledi.

"Mitolojide Kahramanlar" bölümünde, bu kez, Herakles'ten sonra en güçlü kahraman olan Theseus'u size tanıtıyoruz.

Hale Kuntay'ın uyarladığı "Zehra Ablam ve Ben"de Küçük Fehmi ile ablasının "Alışveriş" öyküsünü okuyacaksınız. Öyküyü Engin İyimen resimledi.

"1 Yazar, 1 Yapıt" ta öykü, tiyatro yazarı ve gazeteci Haldun Taner'i ve onun ünlü oyunu "Keşanlı Ali Destanı"nı, "Ünlü Kişiler" de ise Amerika'yı keşfeden ünlü denizci - kaşif Kristof Kolomb'u tanıyacaksınız.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle...

Sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

Kumbara
Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarının Armağanıdır
Ayda bir yayınlanır - Sayı: 25
Türkiye İş Bankası A. Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi: A. Bülent AYDIN

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni: Yılmaz SEVİMLİ

ONK Ajans tarafından hazırlanan bu dergi, imzaları olan yazar ve sanatçıların dışında, AKCALI Kezban (Genel), MORAN Adli (Genel - Mini Ansiklopedi - Denektaşı), MADEN Sait (Grafik), VERSAN Kemal Aziz (Pul), YAHYA Haluk (Plak), TURHAN Rüştü (TV - Sinema), ALAKUŞ Emin (Dizgi), ÖNAL Orhan (Yazı) ve ÇAĞIRIR Mustafa (Düzeltme)'nın emekleriyle oluşmuş ve VEB OFSET İLERİ MATBAACILIK A. Ş. tesislerinde basılmıştır.

(1 Kasım 1980)

Adres:

KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A. Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere — ANKARA

Kapak Resmi:
N. Çatak - S. Öztürk

ÇEVREMİZDEKİ HAVA

Bu planör, kuş gibi sessizce uçmaktadır. Rüzgârın akıntılarına göre planör yukarı doğru "süzülebilir". Aynı biçimde aşağı doğru da hareket edebilir.

Sularda süzülerek yol alan bu yat havanın güçlerini kullanarak ilerlemektedir.

Hava olmasaydı, uçak da, otomobil de, meteoroloji de olmazdı. Bitkiler ve hayvanlar yaşayamazlardı.

Hava bizi çepeçevre sarmıştır. onu göremezsiniz, koklayamazsınız, tadamazsınız, ama hava her yerdedir. Havayı içinize çekersiniz, dışarı verirsiniz. Açın ağzınızı, elinize doğru hohlayın. Görünmeyen "bir şey" elinize çarpacaktır. Bir mum yakın, elinizi alevin yakın çevresinde sallayın. Eliniz havayı itecek, havayı hareketlendirecektir. Sonra da hareket eden hava mumun alevine çarparak onu daha titrek ve ışıklı bir duruma sokacaktır.

Çevrenizdeki hava hiçbir zaman durgun değildir. Kalabalık kentlerde hava sürekli olarak otomobillerin, otobüslerin, yürüyen ve koşan insanların hareketleriyle itilip durur.

Şiddetli ve sert bir rüzgâra karşı yürümeyi hiç denediniz mi? Böyle bir şey yaptınızsa nasıl sarsıldığınızı ve düşecek gibi olduğunuzu anımsarsınız. Rüzgârların nerelerde en güçlü olduklarını hiç düşündünüz mü? Deniz kıyıları özellikle rüzgârlı yerlerdir, çünkü sizi koruyacak ne ev vardır ne de ağaçlar. Rüzgârlar bir yerden başka bir yere hareket eden çok büyük hava kitlelerinden oluşur. Rüzgârı göremezsiniz, ama ağaçların dallarını nasıl sarstığını görebilirsiniz.

HAVA OKYANUSUMUZ

Denizin dibindeki bir balık gibi, biz de, bir hava okyanusunun dibinde yaşarız. Yeryüzü, adına "atmosfer" dediğimiz yoğun bir hava ile kaplıdır. Havanın ağırlığı vardır. Belki de bu sizi hiç etkilememiştir, çünkü hava katı ve sıvı maddelerden daha hafiftir. Elinize bir terazi geçecek olursa bir kefesine şişirilmiş bir balon ötekine de sönük bir balon koyun. Hangisi daha ağırdır. İçinde hava bulunan balonun daha ağır çektiğini göreceksiniz. Atmosferdeki hava ağırlığının toplamı beş bin milyon tondan daha fazladır. Bütün bu hava ağırlığının yeryüzü yüzeyine doğru itilmesi "atmosfer basıncı"na yol açar.

HAVA BİZE GEREKLİDİR

Yaşamak için havayı içinize çekmeniz gerekir. İnsanlar vardır, bir şey yemeden bir aydan fazla, su içmeden bir haftadan fazla yaşayabilmişlerdir. Ama birkaç dakika bile olsa içinize hava çekmeden yaşayamazsınız, ölürsünüz.

Atmosfer olmasaydı yeryüzünde yaşam da olmazdı. Canlı kalabilmeleri için bütün bitkilerin ve hayvanların havaya gereksinimi vardır. Atmosfer aynı zamanda canlıları güneşin ışınlarından dağılan korkunç güneşten de korur. Atmosfer onları emmeseydi ültraviyole gibi zararlı ışınlar bütün canlıları öldürebilirlerdi.

Soluk almak için oksijene gereksinmemiz vardır, ama ne kadar yükseğe çıkarsanız havadaki oksijen de o kadar azalır. Fotoğraftaki pilot gibi çok yükseklerde uçan pilotlar oksijen maskesi takarlar.

Atmosfer, yeryüzünü gündüzleri çok sıcak, geceleri de çok soğuk olmaktan kurtarır. Gün boyunca atmosfer bir güneş siperliği gibidir, güneşin sıcaklığının büyük bölümünü yeryüzünün dışında tutar. Geceleyin de bir battaniye gibidir, yeryüzünün sıcaklığının uzaya dağılmasını önler.

Yol almakta olan bir arabanın içindeyken elinizi pencerenin dışına çıkarmayı denediniz mi hiç? Araba çok hızlı giderken böyle bir şeye kalkışmamalısınız, çünkü hava akımı sizi, elinizi içeri çekmeye zorlayacaktır. Hava da, su gibi, hareket halindeki şeyleri geri

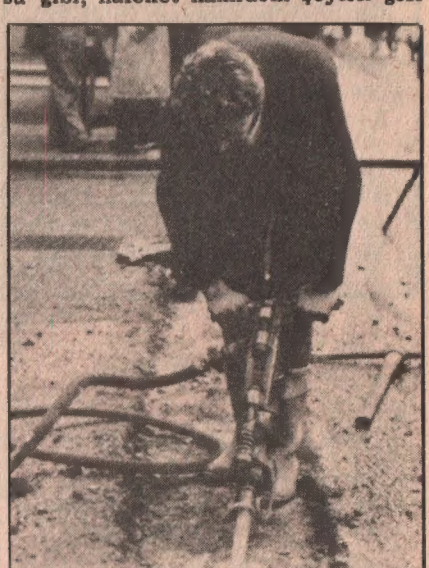

Hava, küçük parçalar halinde pelteleşince resimde görüldüğü gibi matkapları çalıştırabilir.

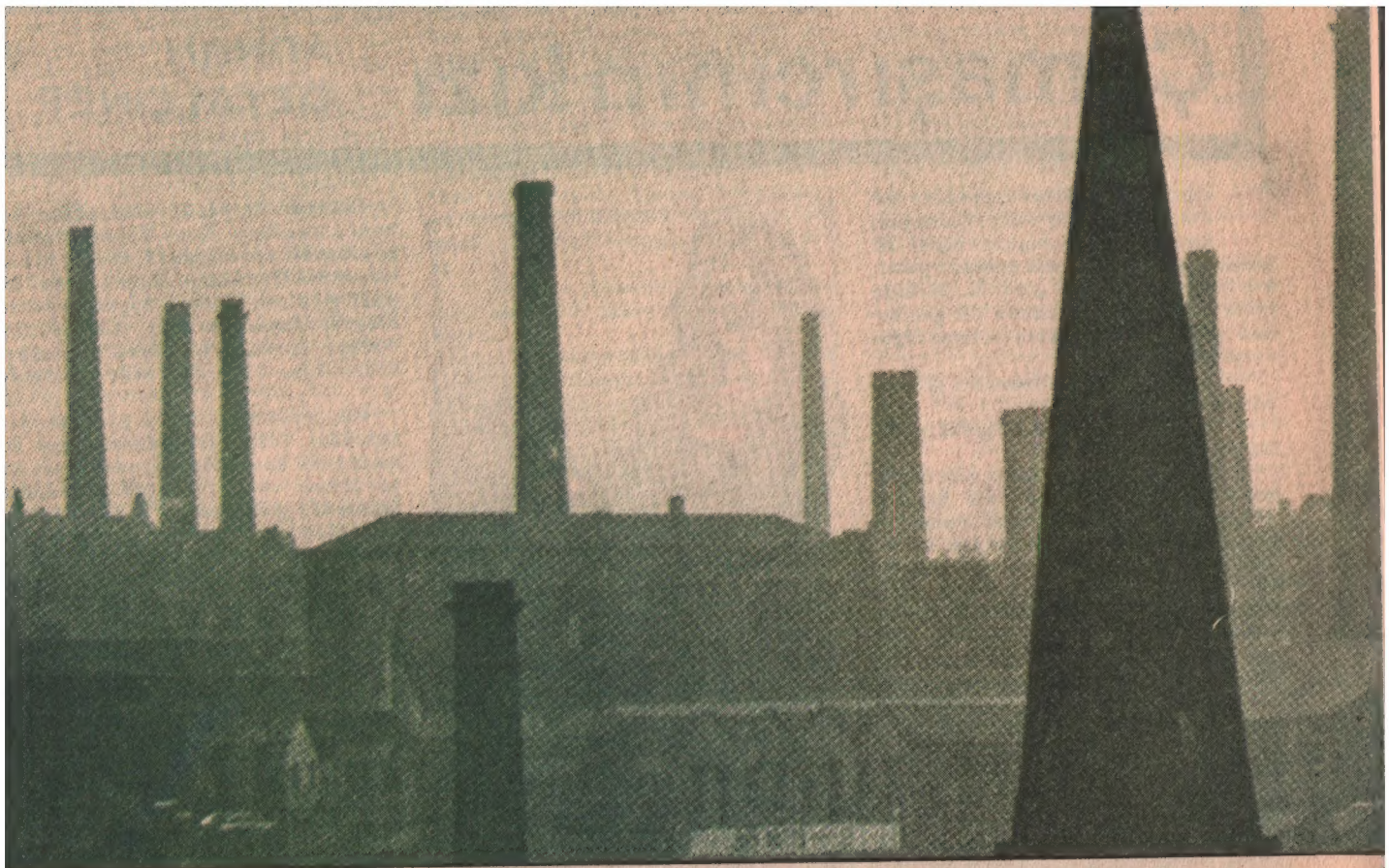

Fotoğrafta, İngiltere'nin kuzeyindeki endüstri merkezinden bir görüntü görüyorsunuz. Hava kirliliği burada ne kadar yoğun, belli değil mi? 1952 yılında Londra'da oluşan büyük sis yüzünden dört bin kişi ölmüştü.

iter. Bu itmeye ya da güce "direnme" denir.

HAVA BİR KARIŞIMDIR

Hava yalnızca bir tek madde değildir. Gazlar karışımıdır. Bu gazların en önemlisi de "oksijen"dir. Yanmış bir mumu cam bir kavanoza koyunuz ve hemen kapağını kapayınız. Mum çabucak sönecektir, çünkü kavanozdaki oksijen tükenecektir. Bir şeyin yanmasının sürebilmesi için oksijen gereklidir. Bir arabada, hava, arabanın motorunda "yanma" oluşmadan önce yakıtla karışmış olur.

Everest'e tırmanarak çıkanlar tepeye yaklaşırlarken sırtlarına özel oksijen tüpleri yerleştirirler. Jet uçaklarıyla çok yükseklere uçuş yapan pilotlar da oksijen maskeleri kullanırlar.

Hava çok zaman "nitrojen" denilen başka bir gazdan oluşur. Oksijen ve nitrojenin yanı sıra havada çok az miktarlarda "karbondioksit", "hidrojen", "argon", "neon" gibi bazı "nadir gazlar" da vardır. Neonla argon "neon" aydınlanmasındaki uzun tüplerin doldurulmasında iş görürler.

HAVANIN YARADIĞI İŞLER

Çok sağlam çelik tanklarda sıkıştırılmış ve depolanmış hava birçok şeyi işletebilir. Sıkıştırılmış havayla işleyen bütün makineler "pnömatik" diye adlandırılır. Yüksek binalarda çalışan mühendisler pnömatik çekiçler kullanırlar.

Hava ısıtılınca genişler. Soğutulunca daralır. Lastik bir balonu şişirin. Balonu kızgın güneşe çıkarırsanız, daha da büyüyecektir. Ama bir buzdolabına koyacak olursanız küçülecektir.

Havada su buharı vardır. Bir aynaya doğru soluk alın. Ciğerlerinizde, buhar ya da havadan oluşan "nem", aynayı küçücük su damlacıklarıyla buğulandıracaktır. Hiç yağmur yüzü görmeyen dünyanın sıcak çöllerinde havanın nemi çok düşüktür. Balta değmemiş ormanlarda nem oranı çok yüksektir, çünkü havaya su buharı veren sayısız bitki ve ağaç vardır.

HER HAVA SAF DEĞİLDİR

Yeryüzünün yüzeyine yakın yerde saf havaya az rastlanır. Kentlerde hava, tozdan, çöpten, dumandan ve arabalarla kamyonlardan çıkan zararlı gazlardan "kirlenir". Beyaz bir gömleğin kentte bir gün içinde nasıl kirlendiğini farketmediniz mi? Kırsal bölgelerde de, havada, ağaçlardan ve bitkilerden oluşan tozlar bulunur. Hatta, az bile olsa, buna dağlarda bile rastlanır, çünkü bu gibi şeyler oralara ovalardan ve kentlerden yükselerek yayılır.

Dünyanın birçok büyük kentinde kirli hava sağlık için tehlikelidir. Yıllarca bu kirli havayı içine çeken ciğerlerimiz siyaha dönüşür, bu da bizi hasta edebilir. Bilginler ve mühendisler şimdi, kent havasının kirliliğini azaltmak için çaba harcamaktadırlar. Birçok çare arasında en önemlisi, evlerde ve fabrikalarda kullanılan yakıtın "dumansız" yakıt olmasıdır. Bu tür yakıtlar yanınca duman çıkarmazlar.

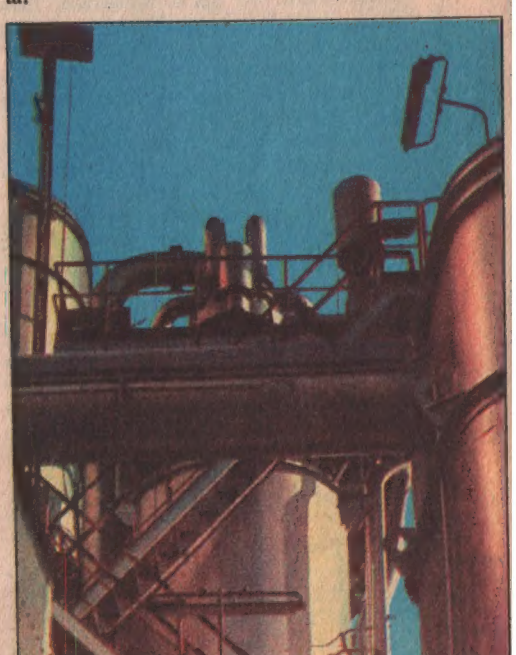

Hava, doğal olarak bir gazdır, ama sıvıya dönüşebilir. Resimde görülen dev depolar sıvı oksijenle nitrojen oluşturmak için havayı soğuturlar.

Çamaşırcının kızı

ADNAN ÖZYALÇINER

Eskiden yoksul bir çamaşırcı kadın, bir de kızı vardı. Çamaşırcı kadının kızı yetişkin, güzel bir kızdı. Anası konaklarda çamaşır yıkar, kız da evin işlerini görürdü. Birlikte böyle yaşayıp gidiyorlardı. Bir gün annesi çamaşır yıkamaktan yorgun argın döndüğünde kızı:

— Anne ben yarın hamama gitmek istiyorum, dedi.

— İyi ya, dedi annesi, sağlıkla git, sağlıkla gel!

Ertesi gün genç kız, sakız gibi beyaz patiskadan yapılma işlemeli hamam bohçasını hazırladı. Annesi çamaşıra giderken o da hamamın yolunu tuttu. Ama her zaman gittiği kendi mahalle hamamları yerine çift kubbeli kent hamamına gitti. Bir bölmede soyunup dökündükten sonra peştemallara sarınıp takunyaları giyerek yıkanılan bölüme geçti. Her yanı mermer döşeli çok güzel bir hamamdı bu. İnce bir buhar tabakası kaplamıştı içersini. Daha kimsecikler yoktu. En güzel kurnalardan birinin başına oturdu. Ilık suları dökünmeye başladı. Üçüncü tası dökmeye kalmadı, hamamcı kadın, şişman gövdesiyle iki yanına sallanarak koşup geldi.

— Hadi bakalım hemen kalk ordan. Vali beyin hanımının o kurna. Başkası oturamaz oraya.

Kız kalktı. Başka bir kurnanın önüne oturdu. Bir tas su dökündü. Tam başını sabunlamışken hamamcı kadın yetişti.

— Hadi bakalım ordan da kalk. Orası tüccarın karısının kurnası. Görürse çok kızar.

Kız, yüzü gözü sabun içinde kalktı ordan. Boş kurnalardan birinin başına gitti. Ama daha kurnanın önüne oturmadan hamamcı kadın koştu, kızı, oraya da oturtmadı. Böylece kız, dört beş kurna değiştirdi. Hiçbirinde doğru dürüst yıkanamadı. O kurnadan, bu kurnadan birer tas aldığı sularla hamamın ortasında, ayakta, yarım yamalak yıkandı. Kurunmadan giyinerek çıkıp gitti hamamdan. İki gözü iki çeşme ağlayarak eve döndü. Akşama annesi eve geldiğinde kızını hüngür hüngür ağlarken buldu.

— Neden ağlıyorsun öyle? diye sordu. Ne oldu anlat bana.

Kız, gözyaşları arasında:

— Sorma anneciğim, diyerek hamamda başına gelenleri bir bir anlattı. Ardından annesine yalvarmaya başladı:

— Ben de bir kez olsun varlıklılar gibi yıkanmak istiyorum anneciğim. Ben de onlar gibi hamama gitmek istiyorum. Bir daha kovulmak istemiyorum. Onlardan neyim eksik?

Çamaşırcı kadın, olanlara çok üzüldü. Yüreği paralandı. Ama elinden gelen bir şey yoktu. Kızının saçlarını okşaya okşaya dizinde uyuttu onu.

Kadıncağız ertesi sabah, erkenden, daha kızı uykudayken büyük bir konağa çamaşır yıkamaya gitti. Bir yandan çamaşır yıkıyor, bir yandan da gizli gizli ağlıyordu. Evin hanımı yanına yaklaşıp üzüntüsünün nedenini sordu. Kadın:

— Ah hanımcığım ben ağlamayayım da kimler ağlasın, diye karşılık verdi. Dün kızım hamama gitti. Doğru dürüst yıkanamadan geldi. Hiçbir kurnaya oturtmamışlar kızcağızı. Dediğine göre varlıklı hanımlar o kurna senin bu kurna benim hamamı bölüşmüşler. O yüzden akşamdan beri ille ben de bir kez olsun varlıklılar gibi hamama gitmek isterim, onlar gibi yıkanmak isterim diye tutturdu. Ağlayıp duruyor. Benim elimden ne gelir. Şaşırıp kaldım. Onun için ağlıyorum.

Evin hanımı gerdanını titrete titrete güldü:

— Dert ettiğin şeye bak kadınım. Bunda bunca üzülecek ne var? Konağın arabasını bir günlüğüne size ödünç veririm. Kızınla birlikte biner hamama gidersiniz. Bohçanızı da ben hazırlarım olur biter.

Dediğini de yaptı. Sırmalı güzel bir bohça hazırlattı. İçine fildişi bir tarakla altın bir tas koydu. Kokular, kremler verdi. Çamaşırcı kadına güzel bir giysi giydirdi. Üstünü başını düzeltti. Süsledi. Kızına da süslü, güzel giysiler yolladı. Arabayı hazırlatıp çamaşırcı kadını içine bindirerek evine gönderdi.

Kız, annesini o kılıkta görünce önce tanımadı, sonra şaşkınlıktan ağzı bir karış açık kaldı. Annesi olanları anlattı. Kızını bir güzel giydirip kuşattı. Prensesler gibi süsledi. Başlarına geleceklerden habersiz sevinçle arabaya bindiler. İki kubbeli büyük kent hamamının önüne gelince salına salına indiler, Kız, mutluluktan havaya uçuyordu. İstediği olmuştu.

Hamamcılar çift atlı kupa arabadan inen varlıklı, güzel hanımları görünce kapıya sıralandılar. El etek öperek kollarına girdiler. İkisini de en varlıklı müşterilerin alındığı karşılıklı iki sediri olan kafesli bölmeye buyur ettiler. Sedirler al kadifeyle döşeliydi. Sırtlarını yasladıkları yastıklar kuş tüyündendi.

Onlar orda dinlenip keyif çatarlarken karşılarındaki boş sedire bir başka süslü hanım geldi. Çamaşırcının kızı fırsatı kaçırmadı. Yeni gelen hanımla ahbap oldu. Dereden tepeden konuştular. Sonra hamama girip birlikte güzelce yıkandılar. En güzel kurnaların önünde sere serpe oturdular. Hamamcılar çevrelerinde pervane gibi dönüp duruyordu. Her istediklerini yerine getirdiler.

Hamamın sıcaklığından çıkınca yine kafesli bölmelerine geldiler. İşlemeli peştemallar içinde sedirlerine uzandılar. Çamaşırcının kızı, hamam yorgunluğunu gidermek için çay söyledi. Tam o sırada çamaşırcı kadının aklına, onlara her şeyi veren varlıklı hanımın hamamda harcamaları için para vermediği geldi. Korkudan, heyecandan tir tir titremeye başladı kadıncağız. Rezil olup kovulacaklardı yine. Çamaşırcının kızı gelen çayı, hiç istifini bozmadan, keyifle içti.

Sıra hamamcının hesabını ödemeye gelince sonradan gelen hanım pırıl pırıl bir altın lira uzatarak hepsinin hesabını gördü. Kızla annesine para ödetmedi. Çamaşırcının yüreğine su serpilmişti. Rezil olmaktan kurtulmuşlardı. Ama kızı, altta kalmamak için yeni tanıştıkları hanıma:

— Akşam yemeğine bizim konağa buyurmaz mısınız? demez mi. Gece yatısına da bizde kalırsınız.

Çamaşırcı kadının yüreğine inecekti. "Bu kız delirdi herhalde" diye düşündü. Kadın, kızın nazik çağrısını geri çevirmedi. Oysaki kız, kadını laf olsun diye, nasılsa kabul etmez diyerek ça-

ğırmıştı. Gene de bozuntuya vermedi. Ne yapıp ne edeceğini ince ince düşünmeye başladı. Çamaşırcıysa tir tir titriyor, ağlamaklı bir suratla kızına bakıp duruyordu. Hamamdan çıkınca arabayı kendilerini bekler buldular. Üçü birlikte arabaya bindi. Arabacı atları kamçılamadan kıza sordu:

— Nereye gidiyoruz küçük hanım?

— Bizim konağa. Ben dur dediğimde durursun.

Araba yola koyuldu. Git babam git, git babam git. Kentin sokaklarında dolaşıp duruyorlardı. Bu arada kız, ne yapacağını düşünüyordu. Arabacıya bir yerde dur demesi gerekliydi. Konukları sıkılmaya başlamıştı artık. Arada bir ağzını kapatarak esniyordu. Kız, arabayı kendi yoksul kulübelerinin önünde durduramayacağına göre herhangi bir konağın önünde durdurmalıydı. Sonrasını orda düşünürdü. Ok yaydan çıkmıştı bir kez. En süslü, en büyük konaklardan birinin önünde arabayı durdurmaya karar verdi. Gözüne ilişen ilk gösterişli konağın önünde arabacıya dur dedi. Konağın kapısı açıktı. Koşuşturan hizmetçiler görülüyordu. Olağanüstü bir hazırlık vardı ortalıkta.

Arabadan indiler. Kız, arabacıya gizlice:

— Yarın sabah gelip erkenden bizi burdan alacaksın, dedi.

Araba uzaklaştı. Onlar da açık kapıdan içeri girdiler.

İçersi saray gibiydi. Yaldızlı tavanları olan koskoca bir konaktı. Hizmetçiler, halayıklar, uşaklar konağın içinde dört dönüyorlardı. Ama hepsinin yüzü asıktı. Biri bile gülümsemiyordu. Hepsi dokunsan ağlayacak gibi üzüntülüydü. Nedeni o evin hanımının yakınlarda ölmüş olmasıydı. Bugün de hanımın ölümünün kırkıncı günüydü. Hazırlık ondandı. Hizmetçiler o yüzden gelenleri yadırgamamışlardı. Beyin ya da hanımın yakınlarından sanmışlardı. Kız, bu durumdan yararlanarak annesiyle konuğunu güzel bir odaya aldı. Kendisi sofaya çıkıp hizmetçiyi çağırdı.

— Kızım, bu gece önemli bir konuğumuz var, sofrayı hemen hazırlayın. Bey gelince de bana haber verin.

— Başüstüne efendim!

Az sonra eşi görülmemiş bir sofra donatıldı. Lambalar yakıldı. Sofrayı altı kollu gümüş şamdanlar süslüyordu. Ortalık pırıl pırıldı. Üç hanım birlikte yemeklerini yediler. Kahveler içilirken hizmetçi geldi. Kıza beyefendinin geldiğini haber verdi. Kız, gülümseyerek konuğundan izin istedi. Annesiyle birlikte onları oturma odasında bırakarak sofaya çıktı. Hizmetçinin gösterdiği odaya girdi. Başı önünde, gözlerini yerden kaldırmadan olanı biteni konağın sahibine anlattı.

— Bir konak bulmam gerekiyordu, karşıma sizinki çıktı. Kendi evimmiş gibi girdim. Şimdi utanıyorum bundan. Ama bunu yapmaya zorunluydum. Sizden bu gecelik bizi konuk olarak kabul edip utandırmamanızı diliyorum. Yarın erkenden geldiğimiz gibi gideriz. Yeter ki konuğum olan varlıklı hanımefendiye karşı yalancı çıkmayayım. Sabah tez olur. Yarın ben hakkım olmayan bu varlıklı yaşantıyı, siz de, varlıklı görünmeye kalkışan bu gösteriş budalasını unutup gidersiniz. Hiç olmamış gibi.

Konağın sahibi kızı ilgiyle dinledi. Kendisi genç, yakışıklı bir adamdı. Karşısındaki kız da çok güzel bir kızdı. Onu beğenmişti. Akıllıca konuşuyordu üstelik. Anlattıkları da hoşuna gitmişti. Ama belli etmedi. Soğuk bir sesle,

— Peki bu akşamlık kalın, dedi. Bir daha da böyle delice oyunlara kalkışmayın.

Kız, nerdeyse ağlayacaktı. Odadan ayakları dolanarak çıkarken beyin iyilikseverliğine teşekkür etmek için başını kaldırdı. Evin sahibinin yakışıklı bir delikanlı olduğunu o zaman gördü. Bir an için gözgöze geldiler. Genç kız, hafifçe gülümsedi. Ama delikanlı, sert görünmek için somurtarak kaşlarını çattı. Kız, üzgün olarak ayrıldı ordan. Sofada gözyaşlarını tutamadı. Bir köşede doya doya ağladı. Sonra gözlerini kurulayıp annesiyle konuğunun yanına döndü. Kimseye bir şey belli etmedi.

Kız, ezilip büzülerek;

— Evimize efendim, diyebildi. Anlaşmamıza göre konukluğumuz bitti.

— Konukluğunuz bitti ama, üstünüzdeki ödünç giysilerle ödünç aldığınız arabayı sahibine geri çevirmeden bir yere gidemezsiniz.

Çamaşırcı kadınla kızı konağa döndüler. Sırmalı hamam bohçasını, altın tası, fildişi tarağı, üstlerindeki süslü giysileri gelen hizmetçiyle delikanlıya gönderdiler.

Delikanlı odasında bu öteberiyi hizmetçiye güzelce bohçalattı. Bohçanın içine çamaşırcı kadınla kızına ödünç verilen arabanın, giysilerin kirası olarak beş altın koyup arabacıyla yolladı.

Bir süre sonra çamaşırcı kadınla kızı, eski giysileriyle soyundukları odadan çıktılar. Kimseye görünmeden üzgün üzgün konağın kapısına yöneldiler. Her şey bitmiş, güzel düşler sona ermişti artık. Konaktan çıkıp ağır ağır kulübelerinin yolunu tuttular. Kulübelerine vardıklarında kapılarının önünde çift atlı yaldızlı bir arabanın beklediğini gördüler. Arabacı onları almaya geldiğini söyleyerek arabaya binmelerini istedi. Kadınla kız, arabaya biner binmez arabacı kamçıyı şaklattı.

Resimler: SEMA ILGAZ TEMEL

Kızla annesi ayrı bir odada yattılar. Konuklarını başka bir odada yatırdılar. Başbaşa kaldıklarında kız annesine de hiçbir şey söylemedi. Çamaşırcı kadın, uyumadan, bu işin içinden yüz akıyla çıkmaları için dualar etti. Kızsa bütün gece karışık düşler içinde çırpındı durdu.

Sabahleyin erkenden, kızın tembihlediği gibi, araba konağın kapısına geldi. Kızla annesi konuklarını arabaya bindirip gönderdiler.

Az sonra araba ana kızı almak için dönüp geldiğinde konağın sahibi olan delikanlı önlerine çıktı. Alaycı bir sesle:

— Hanımlar, gizlice böyle nereye gidiyorsunuz? diye sordu.

Araba kentin büyük mağazalarından birinin önünde durdu. Mağazada kadınla kız, tepeden tırnağa yeni giysilerle donatıldı. Birçok giysi paketi de arabaya yükletildi. Ana kız, yeniden arabaya bindiler. Araba ikisini de gece kaldıkları konağın önüne getirdi. Konağın sahibi olan delikanlı onları evin kapısında karşıladı. Delikanlı çamaşırcı kadının elini öptü. Kızını çok beğendiğini, eşi olmasını istediğini söyledi. Kız, delikanlıdan onu ilk gördüğü anda hoşlanmıştı. Seve seve eşi olmayı kabul ettiğini belirtti. Delikanlı tatlı bir gülümsemeyle:

— Bundan böyle ikinizin de evi burası, diyerek onları konağa buyur etti.

Böylece üçü de mutlu oldular.

Küskün ayıcık

YAZAN: GÜLTEN DAYIOĞLU
RESİMLEYEN: MUSTAFA DELİOĞLU

ÜLKEMİZİN YÜKSEK YAYLALARINDAN BİRİNDE, BİR KÜME MADEN ARAYICISI TAŞKÖMÜRÜ ARAMAKTAYDI. KÜME BAŞKANI, GENÇ BİR MADEN MÜHENDİSİYDİ. ARAMA İŞİ ZOR KOŞULLAR ALTINDA YÜRÜYORDU. AMA, MÜHENDİS DEMİR BEY VE YARDIMCILARI UMUT VE COŞKUYLA SÜRDÜRÜYORLARDI ÇALIŞMALARI.. YAPILAN İŞ, ULUSAL BİR GÖREV OLDUĞU İÇİN, DEMİR BEY OLUMSUZ DURUMLARDA BİLE İYİMSERLİĞİ VE HOŞGÖRÜYÜ ELDEN BIRAKMIYORDU...

ÜÇER BEŞER ÇEVREYE DAĞILIP SAĞI SOLU KAZARAK YA DA BURGUYLA DELEREK, DAMARIN YERİNİ SAPTAMAYA ÇALIŞIYORLARDI. ÜÇ KİŞİLİK BİR KÜME DE YAYLANIN ÖTELERİNDEKİ ORMANDA KAZI YAPIYORDU...

ISINMAK İÇİN TEPİNİP DURDUKLARI BİR SIRADA BİRDEN, KÜÇÜCÜK BİR AYI YAVRUSU DOLANDI AYAKLARINA.

KARLARIN ARASINDA DEBELLENİP DURUYORDU. BEMBEYAZ BİR DÜZLÜKTE YUVARLANAN SARI BİR YÜN YUMAĞINI ANDIRIYORDU... TEKNİSYEN BEKİR, HEMEN YERE EĞİLDİ, SEVGİYLE YAVRU AYIYA UZANDI. TAM KUCAĞINA ALIYORDU, YANINDAKİ İŞÇİLER KARŞI DURDULAR.

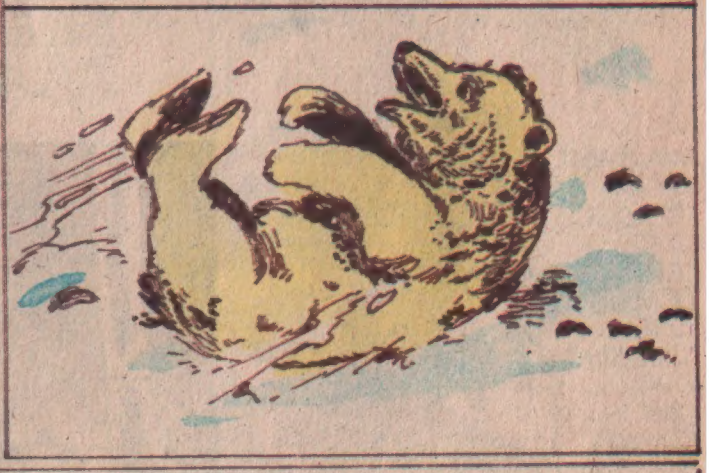

HAYDİ GİT BURADAN, İNİNE GİT, ANANA GİT...

ÖTEKİ İŞÇİLER DE ARKADAŞININ SAVINI DOĞRULAYINCA, BEKİR, YAVRUYU ALMAKTAN VAZGEÇTİ...

AMA, YAVRU AYI İKİ, ÜÇ ADIM GİDİP GERİ DÖNDÜ. KARA GÖZLERİNİ KIRPMADAN İNSANLARA BAKMAYA BAŞLADI.

HAVA KARARMAYA BAŞLADI. MADEN ARAYICILARI, ARAÇLARINI TOPLAYIP KAMP YERİNE DOĞRU YOLA ÇIKTILAR. YAVRU AYI ARKALARINDAN BAKTI BİR SÜRE...

SONRA, OLANCA GÜCÜYLE ONLARA DOĞRU KOŞMAYA BAŞLADI. NE YAPTILARSA ONDAN KURTULAMADILAR. KAMP YERİNDE, GECE BASTIRMIŞTI. TİTREYEREK, ANA BARAKAYA GİRDİLER. YAVRU AYI DA PEŞLERİNDEN İÇERİ'YE DALDI. HERKES ORADA TOPLANMIŞTI. YAVRU AYIYI GÖRÜNCE, HEMEN TÜMÜNÜN TEPKİSİ BİR OLDU:

ARKADAŞLAR, YAVRU AYIYI BURAYA GETİRMEMELİYDİNİZ. BİRAZ SONRA ANASI GELİR.

YAVRU AYI DOĞRUCA MÜHENDİS DEMİR BEYİN KUCAĞINA OTURDU BÖYLECE...

...ARALARINDAKİ SEVGİ DOĞMUŞ OLDU.

O GÜNDEN SONRA, YAVRU AYI KAMPIN GÜLÜ OLDU. ONU SEVMEYEN YOKTU. O DA HERKEŞİ SEVİYOR, AMA EN ÇOK DEMİR BEYE DÜŞKÜNLÜK GÖSTERİYORDU...

...ONUN AYAK SESLERİNİ ÇOK UZAKTAN DUYUYOR, KURŞUN GİBİ YERİNDEN FIRLAYARAK VARIP KUCAĞINA ATILIYORDU.

KAMPIN TEK EĞLENCESİ YAVRU AYIYDI. ADINI "ŞEMO" KOYMUŞLARDI. ONA HERKES BİR ŞEY ÖĞRETİYORDU. ŞEMO İKİ AYAK ÜZERİNDE YÜRÜYEBİLİYOR, SOFRAYA TABAK BİLE TAŞIYABİLİYORDU...

...HEMEN HERKESLE GÜREŞİYOR, KARŞISINDAKİLERİN CANLARINI YAKMAMAYA ÖZEN GÖSTEREREK KIYASIYA GÜREŞİYORDU... GİDEREK BÜYÜYÜP İRİLEŞMESİ, DEMİR BEYİ DÜŞÜNDÜRÜYORDU...

KIŞIN BUNU NEREDE SAKLAYACAĞIZ.

KIŞA DOĞRU, İŞÇİLERDEN BİRİ, ŞEMO'YA GÖRE BİR BOYUNDURUK YAPIP ONA, ORMANDA KAZIK TAŞIMAYI ÖĞRETTİ...

DEMİR BEY, ŞEMO'YA KIYAMADIĞI İÇİN BU İŞE KARŞI DURMAK İSTEDİ AMA, İŞÇİLER, 'BU HAYVANIN GÜCÜNÜ DEĞERLENDİRMEK GEREK. BOŞ DURURSA, KENDİSİNE DE BÜYÜK ZARAR OLUR," DEDİLER. DEMİR BEY SUSMAK ZORUNDA KALDI.

ZATEN ŞEMO'NUN HER SERÜVENİ, ÇEVRESİNDEKİLERİ NEŞEYE BOĞUYORDU.

AMA SON SERÜVEN, ÖYLE OLMADI. ŞEMO'NUN YAPTIĞINA KİMSE GÜLMEDİ. TERSİNE OLAYI DUYAN HERKES, ONUN İÇİN KÖTÜLEYİCİ SÖZLER SÖYLEME YARIŞINA GİRDİLER. ŞEMO'CUK BU ACI OLAYLA İNSANLARIN GÖZÜNDEN DÜŞÜVERDİ...

1 YAZAR YAPIT

Keşanlı Ali Destanı

HALDUN TANER

YAZAR

1915'de Istanbul'da doğan Haldun Taner, Galatasaray Lisesini bitirdi. Almanya'da Heidelberg Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinde okudu. 1938'de yurda dönünce Ist. Üniv. Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Uzun süredir Edebiyat Fakültesinde tiyatro tarihi okutan Haldun Taner çeşitli gazetelerde fıkra yazarlığı yaptı.. Haldun Taner'in ilk öyküsü takma adla 1945'te Yedigün dergisinde yayımlandı. Özellikle tiyatro ve öykü alanlarında başarılı olan Haldun Taner, New Herald Tribune gazetesinin düzenlediği uluslararası öykü yarışmasında "Şişhaneye Yağmur Yağıyordu" öyküsüyle 1953'te birinci oldu. Yazar, "On İkiye Bir Var" kitabıyla 1955'te Sait Faik Hikâye Armağanı, Kabare Tiyatrosu türünde "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı" oyunuyla da 1972'de Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü kazandı. Önemli yapıtlarından bazıları şunlardır:

Öyküler: Tuş, Koncinalar, "Sancho'nun Sabah Yürüyüşü". Oyunlar: Fazilet Eczanesi, Huzur Çıkmazı, Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım, Eşeğin Gölgesi, Sersem Kocanın Kurnaz Karısı, Ayışığında Şamata.

YAPIT

Haldun Taner'in ünlü oyunlarından biri olan "Keşanlı Ali Destanı" gecekondu çevresinde geçen bir olayı epik tiyatro türünde bir uygulamayla yansıtan ilginç bir yapıttır. Müzikli bir oyundur ve Türkiye'de Bertholt Brecht'in epik tiyatrosunun ilk uygulaması olarak kabul edilir.

Oyunun baş kahramanı Keşanlı Ali, Sinekli Dağ semtinde gecekonduları yıkılmaktan korumuş, böylece mahallesinin varlığını herkese benimsetmiş mert bir kabadayıdır. Onun sayesinde mahalleye su, elektrik gelmiş, mahallenin yolu yapılmıştır. Ama Keşanlı Ali'nin korkunç bir düşmanı vardır: Manyak Cafer. Bu kötü adam gecekonduları yıkmaya kalkışmıştır. Keşanlı Ali gerdeğe girdiği gece, Manyak Cafer ona meydan okur. Şu var ki, Keşanlı Ali bu gecekondu semtinde efsaneleşmiş bir kişiliğe sahiptir. Kişiliğini de korumak zorunda olduğunu çok iyi bilmektedir. Bu yüzden Manyak Cafer'le boy ölçüşmek zorunda kalır.

Manyak Cafer, iki elinde iki tabanca, ateşe başlar. Ali yaralanır. Yine de Cafer'in üzerine atlar. Boğuşma sırasında, bir el boğuk tabanca sesi duyulur. Cafer yere yığılır. Ali üstünü başını silkeler. Polis düdükleri duyulur, yangın arabaları gelir. Elinde olmayarak cinayet işlemiş olan Ali'nin bileklerine kelepçe takılır. Gecekondu mahallesine yaptığı bütün iyiliklerle beraber, yavuklusu Zilha da artık gerilerde kalmıştır. Oyun, bu acıklı sahneden sonra, koronun Keşanlı Ali destanını söylemesiyle sona erer.

Televizyon

TV'nin "ATATÜRK ve ÇAĞI" ADLI BELGESEL DİZİSİ HAZIRLANIYOR

Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünde yayınlanacak olan "Atatürk ve Çağı" adlı belgesel dizinin hazırlıkları sürmektedir. Atatürk'ün yaşamını ekrana getirecek olan dizi, TRT'nin en büyük yapıtı olacaktır. 40'ar dakikalık 20 bölüm olarak planlanan dizi için yerli, yabancı tüm arşivler derlenecek, Atatürk dönemini yaşayanlardan hayatta olanlarla konuşmalar görüntülenecektir.

"Atatürk ve Çağı" belgeseli, Mustafa Kemal'in doğumundan önceki günlerden başlayacak, o çağın siyasal, ekonomik ve sosyal koşulları ele alınarak, Atatürk'ü yaratan ortam tanıtılacaktır. Dizide Kurtuluş Savaşı ile savaş sonrası yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve devrimler iki önemli bölümü oluşturacaktır.

TV müzik yapımcısı Nazmi Kal, "Atatürk'ten Anılar" adlı programın çekimi için Almanya ve Avusturya'ya gidip gelmiştir. Atatürk'ü yakından tanıyan yabancı kişilerle görüşme yapıp, bunların anılarını filme almıştır. Federal Almanya'da Prof. Hans Vilbrand, Avusturya'da mimar Prof. Clemens Holzemeister programın konuğu olmuşlardır. Ayrıca Atatürk'ün heykellerini yapan İtalyan Pierre Canonaci'nin eşi Bayan Canonaci ile arkeolog Kurt Bitter'le de çekim yapılacaktır.

"ŞEREFİYE" OYUNU TV FİLMİ OLUYOR

Başar Sabuncu'nun yazdığı "Şerefiye" adlı oyun, TV için filme alınmaktadır. Filmin başlıca rollerini İhsan Yüce, Sadettin Erbil, Göksel Kortay, Kadir Savun Sümer Tilmaç oynamaktadır. "Şerefiye" oyunu 1967'de Devlet Tiyatrosu'nda, 1969'da Dormen Tiyatrosu'nda oynamış, Ankara Sanatseverler Derneği ile İlhan İskender ödüllerini almıştı. EBU (Avrupa Yayın Birliği) EUR Tiyatro Yarışması'nda da ödül kazanan yapıt, İngiltere, Federal Almanya, İsviçre, Hollanda, Macaristan, Yeni Zelanda ve Güney Afrika Birliği'nde yayımlanmıştı.

TV ÇOCUK KORUSU MÜNİH'TE KONSER VERDİ

TV Çocuk Korosu ilk kez yurt dışına giderek, Münih'te, Türk ve Alman çocuklarının izlediği bir konser vermiştir. Münih Belediye Başkanlığının çağrılısı olarak Federal Almanya'ya giden TV Çocuk Korosu'nda 36 çocuk bulunmaktadır. Çocuk Korosunun konseri ilgiyle izlenmiş ve Alman gazete ve dergilerinde konseri öven yazılar yayınlanmıştır. Konser düzenleyicileri, koronun önümüzdeki yıl da Münih'e çağrılması konusunda karar almışlardır.

NAZAN ŞORAY İLK TV DİZİ FİLMİNİ ÇEVİRMEYE BAŞLADI

Eski sinema oyuncusu ve hafif müzik sanatçısı Nazan Şoray, ilk TV dizi filmini çevirmeye başlamıştır. Musahipzade Celal'in aynı adlı tiyatro oyunundan ekrana uyarlanan "Balaban Ağa" filminde Nazan Şoray, ağanın kızı Mehveş rolünü canlandırmaktadır. Filmde Balaban Ağa'yı film yönetmeni Nuri Ergün, Molla Nafiz'i de Feridun Karakaya (Cilalı İbo) oynamaktadır. Filmde ayrıca Yalçın Boratay, Nüvit Özdoğru, Gülen Kıpçak, Gülistan Güzey, Yıldız Tezcan, Neriman Köksal, Bilge Zobu, Necmi Oy, Osman Alyanak'ın da rolleri vardır. Nazan Şoray, bu filmde ilk kez Türk Sanat Müziği türünde şarkı da söylemektedir. Nazan Şoray ayrıca oynadığı rolü de kendi seslendirecektir.

Türkân Şoray'ın kardeşi olan ve sanat yaşamına sinema ile başlayan Nazan Şoray, beş yıl kadar önce "Yirmi Yıl Sonra" adlı filmi çevirdikten sonra sinemadan kopmuş, yalnızca müzik ve sahne çalışmaları yapmıştı. Nazan Şoray, dizinin göreceği ilgiye dayanarak sinema konusunda karar verecek, olumlu sonuç alınırsa film çalışmalarına yeniden dönüş yapacaktır.

kısa, kısa...

★ TV için Ürgüp'te filme alınacak olan Ülkü Tamer'in "Memik" adlı yapıtının çekimi TRT kurumunca belirsiz bir tarihe ertelendi.

★ "Dün Bugün Yarın" adlı müzik, spor ve tarih konularını içeren belgesel film de TRT kurumunca ertelendi. Belgesel programda tarih dilimleri içinde güncel olaylara yer verilecekti.

★ Çekimi Doğu Karadeniz, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde gerçekleştirilen "Petek" adlı sürekli program TV'de gösteriliyor. 1981 ocak ayına dek sürecek olan yapıtta Türkiye'nin tarihsel, sosyal, ekonomik yapısı, gelenekler, uygarlık kalıntıları, yöreler arasındaki ayrıntılar yer alıyor.

★ TRT, Yugoslavlarla ortak bir TV filmi hazırlıyor. Yugoslav yazarı Branislav Nusic'in yapıtından uygulanacak "Ramazan Akşamları" adlı film, 17. yüzyılda Üsküp ve Kosova'da geçen, bir Türk gencinin aşk öyküsünü anlatıyor.

★ Öykü yazarı Firuzan'ın bir uzun öyküsü TV için filme alınacaktır. "Ah Yarim Istanbul" adını taşıyan TV filminde başrolü Türkân Şoray'ın oynaması bekleniyor . . .

Plak

Zerrin Özer — "SEVGİLER" Kent Plak — Uzunçalar.

Bundan kısa bir süre önce "Gönül" ile büyük bir çıkış yapan Zerrin Özer, "Seni Seviyorum" adlı ilk LP'sinden sonra bu kez de "Sevgiler" adını taşıyan ikinci LP'si ile müzikseverlerin karşısına geliyor. "Sevgiler"de Zerrin Özer kendisini aşıyor ve yepyeni bir sanatçı olarak izliyoruz onu. Albümün en belirgin özelliklerinden biri her parçanın çok büyük bir titizlikle hazırlanmış olması. İşte yapıtta yer alan şarkılardan birkaç örnek: "Çalacak Aşk Dolu Şarkılar", "Solgun Güller", Melih Kibar — Çiğdem Talu ikilisine ait "Her Şey Seninle Güzel", "Gurur Duyarım", "Beni Düşündüğün Yalan" ve ötekiler...

Nil Burak — "İKİ ELİM YAKANDA" —Kervan Plakçılık —Uzunçalar.

Nil Burak'ın üçüncü LP'sinin adı epey ilginç: "İki Elim Yakanda" ... Nil Burak bu yapıtında en gizli duygularını açıyor, bir anlamda dertlerini döküyor ve müzikseverlerle mutluluklarını paylaşıyor. Plakta sözleri yazanlar beste yapanlar şöyle sıralanabilir: Ülkü Aker, Selami Şahin, Mehmet Saydır, Tuğrul Dağcı ve Armağan Çamlı... Düzenlemeleri yapan ise bugüne kadar çok sayıda kaliteli yapıma imzasını atan Osman İşmen.

Sinema

Sahneye dönen Ayfer Feray

SİNEMA VE TİYATRONUN ÜNLÜLERİ "ÇÖPÇATANIN FENDİ" MÜZİKALİNDE

Sinema ve tiyatro dünyasının ünlü sanatçıları "Çöpçatanın Fendi" müzikalinde buluştular. Kasım ayında Istanbul'da sahnelenecek olan "Çöpçatanın Fendi"nde TV'nin sevimli kahramanları Nokta ile Virgül (Abdullah Şahin ve Enver Demirkan) Ali ile Veli adlı iki tipi canlandıracaklar. Michael Stewart'ın ünlü müzikali "Hello Dolly"den uyarlanan yapıtı Nisa Serezli dilimize çevirmiş, yönetmenliğini Haldun Dormen yapmış, Esin Engin müziklemiştir. Müzikalin başrolünde ünlü sinema ve tiyatro sanatçısı Ayfer Feray oynamakta. Ayfer Feray, bu müzikalde hem şarkı söyleyecek, hem de dans edecektir. "Çöpçatanın Fendi"nde Eşref Kolçak, Halit Akçatepe, İsmet Ay, Hümeyra, Nihan Bener gibi sinema, tiyatro ve müzik dünyasının kişileri oynamaktadırlar.

"HAZAL" FİLMİ İSPANYA'DA BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ ALDI

İspanya'da yapılan San Sebastian Film Şenliği'nde birincilik ödülünü "Hazal" adlı Türk filmi almıştır. Başrollerini Türkân Şoray, Talat Bulut, Harun Yeşilyurt'un oynadığı "Hazal" çeşitli ülkelerin temsilcilerinden oluşan seçici kurulca, 26 yapıt arasından oybirliğiyle birinciliğe değer görülmüştür. Doğu Anadolu yöresinde küçük bir çocukla evlendirilen bir genç kızın öyküsünü anlatan "Hazal" birçok yabancı film şenliğine daha katılmış, bazı yabancı ülke televizyonuna da satılmıştır. Filmin çok yalın bir anlatımı bulunduğunu anlatan seçiciler kurulu ve şenlik yöneticilerinden sonra San Sebastian Belediyesi yönetmenini teşvik amacıyla 10 bin dolarlık ödül vermiştir.

kısa, kısa...

"Bebek" adlı Türk filmi 15–23 kasım tarihinde yapılacak Kartaca Film Şenliği'nde yarışacaktır. Orhan Günşiray'ın oğlu Mahir Günşiray, Cici Kızlar'dan Bilgen Bengü ve İhsan Yüce'nin başlıca rollerini paylaştığı "Bebek" filminde Istanbul'da hastanede yatan babasını aramaya gelen köylü çocuğunun öyküsü anlatılıyor.

TV'de "Figüran Osman" olarak parodilerini izlediğiniz "Uğur Böcekleri"nden Zeki ve Yalçın'ın başrolünü oynadığı "Akıllı Deliler" adlı filmin çekimi bitti. Suna Yıldızoğlu, Romalı Perihan ve Defne Yalnız'ın da rol aldıkları film, yeni mevsimde sinemalarda gösterilmeye başlanacak.

Sinema yönetmeni ve oyuncusu Yılmaz Duru, Azerbaycan'lı film yapımcılarıyla ortak yapım olarak iki film çevirmeye hazırlanıyor. Filmlerin ilki Nizami'nin "Yedi Güzeller", ikincisi ise "Şirvan Sultan" adlarını taşıyor.

Pul

YEDİNCİ DÜNYA DEPREM MÜHENDİSLİĞİ KONFERANSI

8 Eylül 1980 günü Istanbul'da toplanan Yedinci Dünya Deprem Mühendisliği Konferansı nedeniyle PTT Genel Müdürlüğü iki pul tedavüle çıkarmıştır. Pullardan biri 7 1/2 lira değerinde, diğeri ise 20.— liralıktır. Her iki pulun kompozisyonunu Cemalettin Güzeloğlu yapmıştır.

Bu pullar 7 Mart 1981 günü akşamına kadar, daha önce tükenmezse, kullanılacaktır. Ancak postada geçerliği sürekli olacaktır.

Serinin satışa çıktığı 8 Eylül 1980 günü Istanbul Posta Merkezinde ve Konferansın yapıldığı salonda Özel bir damga kullanılmıştır.

PTT Genel Müdürlüğü bu damga nedeniyle çok güzel bir ilk gün zarfı hazırlamıştır.

1980 SÜREKLİ POSTA PULU SERİSİ

Atatürk'ün küçük boyda resmini taşıyan biri 2 1/2 liralık mavi renkli, diğeri 7 1/2 liralık kırmızı renkli iki pul 22 Ağustos 1980 günü tedavüle çıkarılmıştır.

Kitap

Mükerrem Kamil Su — ATATÜRK BİZİMLE— İnkılâp ve Aka Kitabevleri — 225 sayfa, 100 lira.

Yüce önderimiz Atatürk'ü hepimiz tanıyoruz, biliyoruz, seviyoruz. İzinden gidiyoruz. Hakkında yazılanları okuduk, öğrendik. Ancak Mükerrem Kamil Su, bu yapıtında O'nu öylesine güzel anlatmış ki, kitabı bir solukta okuyup bitireceksiniz. Atatürk'ü doğumundan, aramızdan ayrıldığı güne kadar anlatan bu değerli yapıt, başucunuzda, size doğru yolu gösteren bir ışık gibi parlayacak. Hepinize salık veririz.

E. Nesbit —KAHRAMAN KUŞ — Çeviren Gülten Suveren — Altın Çocuk Kitapları — 191 sayfa, 125 lira

Masalları süsleyen ünlü kahraman Anka Kuşunu tanıyor musunuz? Hayır mı? O zaman bu kitabı okumalı ve Anka'yı tanımalısınız. Evet mi? O zaman siz de okumalısınız, çünkü Anka bildiğiniz gibi bir yaratık değil. Dört kardeş olan Jane, Anthea, Siril ve Robert'e ne işler yaptı bir bilseniz. Anka'yı bilmek başka, onunla yaşamak başka. İşte Kahraman Kuş size bunu öğretecek. Hele işe bir de Anka'nın uçan halısı girince, işler iyice karışacak.

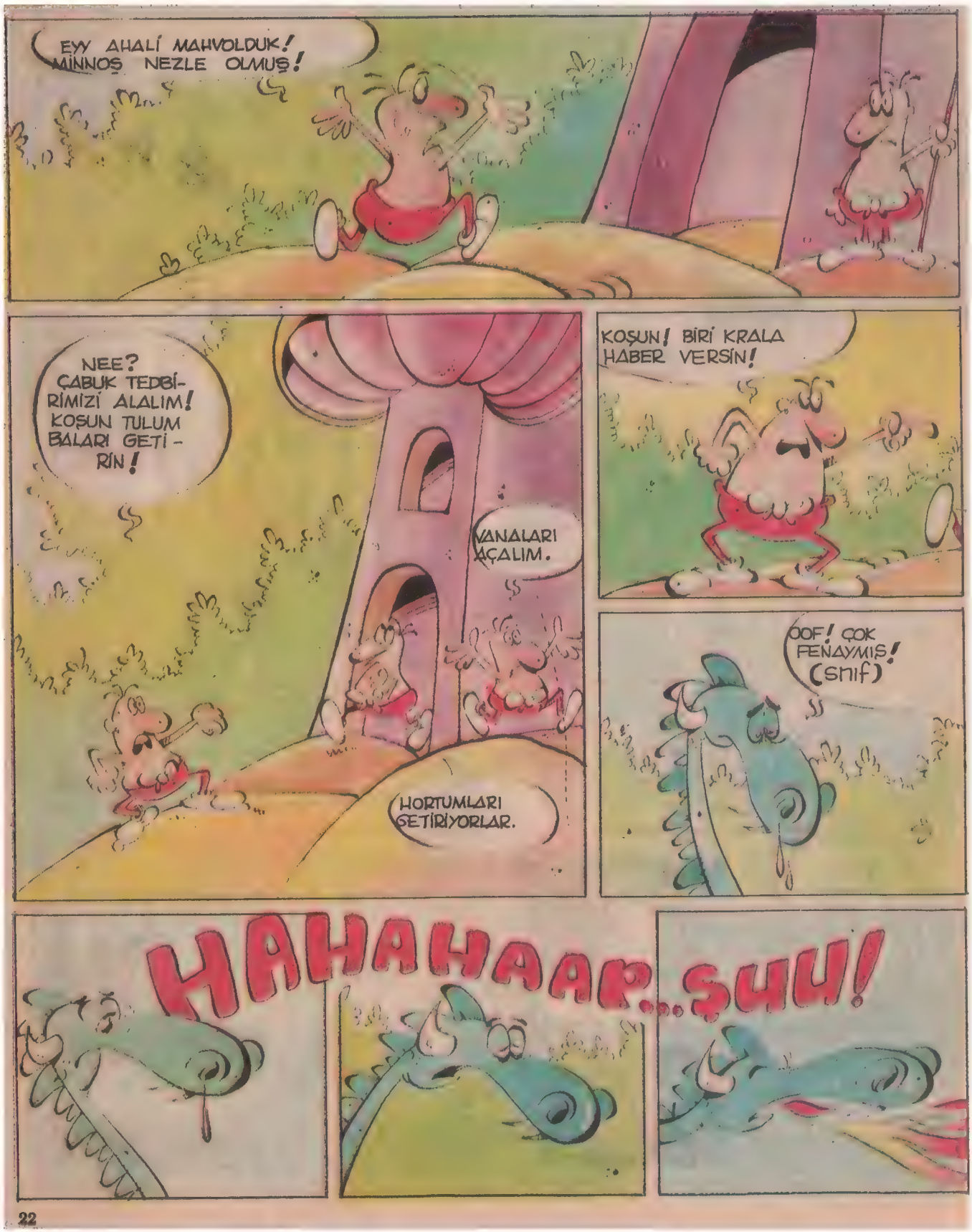
EYY AHALİ MAHVOLDUK! MİNNOŞ NEZLE OLMUŞ!
NEE? ÇABUK TEDBİRİMİZİ ALALIM! KOŞUN TULUM BALARI GETİRİN!
VANALARI AÇALIM.
HORTUMLARI GETİRİYORLAR.
KOŞUN! BİRİ KRALA HABER VERSİN!
OOF! ÇOK FENAYMIŞ! (snif)
HAHAHAAR...ŞUU!

GEÇ KALDIK... MİNNOŞ YİNE ORMANI YAKTI!
DALGA GEÇMEYİN, DAHA SU SIKIN ÇABUL OLUN!
YAPTIĞINI BEĞENDİN Mİ ŞİMDİ? HERŞEYİN BİR USULU VARDIR. HAR SIRIRKEN ELİNLE AĞZINI KARAT-SAYDIN, BU GELMEZDİ BAŞIMIZA!
PEKİ KRAL BABACIĞIM SÖZ VERİYORUM BUNDAN SONRA SİZİN O DEDİĞİNİZ GİBİ YAPACAĞIM!
BİRAZ SONRA...
KOŞUN, KOŞUN!.. MİNNOŞ, YİNE ORMANI YAKTI!..
ŞİMDİ SORARIM BEN ONA!
BANA BAK MİNNOŞ. KOSKOCA ADAM OLDUN HALA SÖYLEDİKLERİMİ YAPMAMAKTA ISRAR EDİYORSUN!
NE KIZIYORSUN BABACIĞIM? VALLAHİ, İKİ KERE SENİN DEDİĞİN GİBİ YAPTIM. BUSEFER DE ELLERİ-Mİ YAKTIM. MECBUREN BÖYLE İDARE EDİYORUZ..

Kristof Kolomb

İTALYAN DENİZCİSİ VE
YENİ DÜNYANIN KAŞİFİ
1451'DE CENOVA'DA DOĞDU
1506'DA VALLADOLİD'DE ÖLDÜ

ÜNLÜ KİŞİLER

KİMLİĞİ

Kolomb bir dokumacının oğludur. 14 yaşında denize açılmıştır. 20 yıl denizlerde dolaşmış, 1480'de Portekizli denizci Perestrello'nun kızıyla evlenmiştir. Dünyanın yuvarlak olduğunu söyleyen Floransalı astronom Toscanelli ile bağlantısı ve yaptığı yolculuklar, kendisini Yeni Dünya'nın keşfine götürecek yolculuklara hazırlamıştı. Ayrıca, Marco Polo'nun "Dünyanın Tarifi" adlı yapıtı da ona yol göstermişti.

İspanya Kraliçesi İsabella de Castilla'nın yardımıyla yola çıktı. Bahama Adalarını, Antilleri, Küba ve Haiti'yi, Dominik, Guadeloupe, Porto Riko, Jamaika ve Küba'yı keşfetti. Ancak tüm bu keşifleri, Hindistan'a ulaştığını sanarak yaptı. Oysa, Yeni Dünya'yı Eski Dünya'ya tanıtmıştı.

ÖZELLİKLERİ

★ Dünyanın yuvarlak olduğuna inanıyordu. Hep batıya giderek Uzak Doğu'nun esrarlı ülkelerine, Çin'e, Japonya'ya ulaşacağını sanıyordu. Ancak yanıldığı noktalar vardı. Dünyanın çapı onun sandığından çok büyüktü. Asya'yı ise olduğundan büyük düşünüyordu. Avrupa ve Japonya arasını 3.000 deniz mili hesaplamıştı. Oysa bu uzaklık 10.600 mildir. Ayrıca, Avrupa ile Japonya arasında bir kıta daha olabileceğini hiç düşünmemişti. Bu yüzden 3.000 mil gidip de Antiller'e varınca, Asya'ya geldiğini sanmıştı.

★ Portekiz kralı kendisiyle ilgilenmişti. Tam o sırada Ümit Burnu'nu dolaşıp gelen Bartholomeu Dias ortaya çıkınca, Kolomb'a yüz vermediler. O da İspanya'ya geçti. 1492'de İspanya kralı Ferdinand ve kraliçe İsabella ona yardıma karar verdiler.

★ Nina, Pinta ve Santa Maria adlı üç gemiyle keşif gezilerinin ilkine çıktı. 12 Ekim 1492'de Bahama'ya vardılar. Önlerine çıkan adaya San Salvador adı verildi. Haiti ve Küba'ya varınca, Haiti'de bir garnizon kurdu ve oraya Hispaniola dedi.

★ 1493 Eylülünde yeniden yola çıktı. Bu kez hem keşif hem yerleşme olayları gerçekleşti. Jamaika'ya kadar ilerlediler. 1498'de çıktığı üçüncü gezisinde Kolomb, yerlilere iyi davranmayan İspanyollarla çatıştı. Onu zincire bağlayıp geri getirdiler. Kralın onu bağışlaması üzerine 1502'de son seferine çıktı. Ancak o İspanyolları hiçbir zaman bağışlamadı ve Valladolid'e çekilip yoksulluk içinde, tek başına öldü.

KOLOMB'UN YUMURTASI

İspanya'nın ileri gelen kişilerinin toplandığı bir şölen veriliyordu. Bu olaya Kristof Kolomb da çağrılıydı. Yemek sırasında bazı kişiler, ünlü kaşifi küçümseyerek, onun yapmış olduğu işin önemli olmadığını söylediler. Bir işi oluşturmak için, o işi düşünmek yeter diye konuştular. Bunun üzerine Kolomb, sofrada bulunan bir yumurtayı aldı ve konuklardan, bu yumurtayı dikine durdurmalarını istedi. Hiç kimse bu işi başaramadı. Kristof Kolomb, eline aldığı yumurtanın bir ucunu tabağının kenarına vurarak, yumurtayı dikine tabağına oturttu. Konuklar: "Ama bu zor bir iş değil ki!" deyince de, ünlü kaşif: "Kuşkusuz," dedi, "zor değil ama, düşünmek gerek!" Bu olay üzerine, Kolomb'un sözleri bir atasözü biçiminde kullanılmaya başlandı. Çözümü kolay sanılan bir güçlüğün zekice ve basit bir yöntemle çözülmesi karşılığı olarak günümüze kadar geldi.

BAŞLARKEN...

Satrançın başlangıcı hakkında kesin bir tarih bilgisi yoktur. Bir rivayete göre Satrancın ortaya çıkması Hind hükümdarı II. Chandragupta'nın zamanına rastlar. (Milattan Sonra 380 — 415) O zamandan beri bir bilim dalı gibi gelişme göstermiş, sanata ve spora benzetilen özellikleriyle insanları meşgul etmiştir. Satrancın sadece bir eğlence aracı olmadığı, eğitici yönüyle İnsana önemli değerler kazandırdığı anlaşılmıştır.

Satranç İnsanın zekasına ve yaratıcılığına hitap eder. Doğru düşünmesini, zamanı iyi kullanmasını, yerinde karar vermesini öğretir. Soğukkanlı ve sabırlı olmağa alıştırır.

Satrancın kuralları günümüze gelene kadar pek çok değişikliğe uğramıştır. Ancak İnsanı kendine bağlıyan çekiciliği değişmeden kalmıştır. Satrançcıyı yalnız galibiyetten doğan memnuniyet değil, satranç oynamanın verdiği zevk de mutlu edebilmektedir.

TEMEL BİLGİLER VE KURALLAR

Satranç iki kişi arasında 64 kareli bir tahta üzerinde 32 taş ile oynanır. Satranç tahtasının kareleri eşit büyüklükte olup, bir beyaz (açık renkli), bir siyah (koyu renkli) sıralanmıştır. Tahta, oyuncuların sağına beyaz kare gelecek şekilde konur. Tahtanın sol köşesinden başlayarak sekiz dik sıra a, b, c, d, e, f, g, h harfleri ile, 8 yatay sıra da 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 sayıları ile işaretlenmiştir. Buna göre her kare bulunduğu dikeyin harfi ve yatayın sayısı ile isimlendirilir.

Satranç kitaplarındaki diyagramlar satranç tahtasını temsil eder. Aşağıdaki diyagramda karelerin isimleri gösterilmiştir.

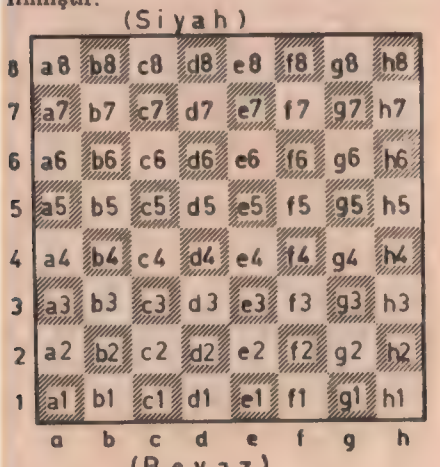

Her iki tarafın bir Şahı (Ş) bir Veziri (V), iki Kalesi (K), iki Fili (F), iki Atı (A) ve sekiz Eri vardır.

TAŞLARIN YERİ

16 beyaz taş 1. ve 2. yatay sıraya, 16 siyah taş 7. ve 8. yatay sıraya aşağıda görüldüğü gibi dizilir.

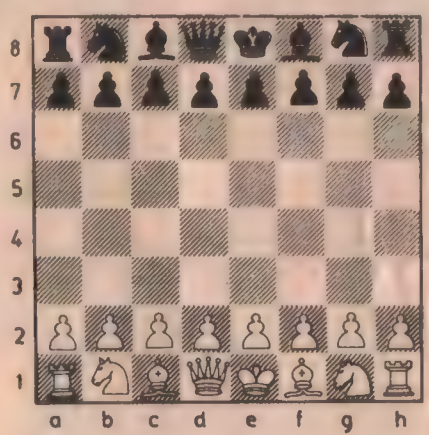

Tahtanın a, b, c, d dik sıralarından oluşan yarısına Vezir kanadı, diğer yarısına da Şah kanadı denir.

İlk hamleyi beyaz taşlarla oynayan yapar. Sonra Siyah ilk hamlesini oynar. Oyun bitene kadar sırayla birer hamle oynanır.

Beyaz taşları kimin alacağı turnuva oyunlarında özel kurallara göre saptanır. Turnuvalar dışında genellikle kura çekilir.

Hamleyi yapacak olan oyuncu, taşlarından birine dokunursa onu oynamak zorundadır. Rakibinin taşına dokunursa onu da almak zorunda kalır.

Eğer tutulan taş, oyun kurallarına göre, oynanamıyorsa, bu taşı tutmuş olmanın herhangi bir cezası yoktur.

Taşları düzeltmek amacıyla tutmak isteyen oyuncunun önceden "düzeltiyorum" demesi gerekir.

Oyuncu tuttuğu taşı elinden bırakmadıkça, onu gidebileceği herhangi bir kareye koymakta serbesttir.

TAŞLARIN HAREKETİ

Satranç taşlarının herbirinin hareket şekli değişiktir. Taşların hareketi, boş tahtayı temsil eden diyagramlarda ayrı ayrı gösterilmiştir.

Bir taşla yapılan hamleyi belirtmek için önce büyük harfle oynanan taşın ilk harfi, sonra bulunduğu kare ve tire (—) işaretinden sonra gittiği kare yazılır. Er hamlelerini belirtmek için büyük harf kullanılmadan yalnız karelerin isimleri yazılır.

ŞAH

Şah bulunduğu kareden her yöne bir kare ilerleyebilir. Diyagramda e2 karesinde bulunan Şah bulunduğu karenin çevresindeki dl, el, fl, f2, d2, e3, f3, d3 karelerine gidebilir. Şahın bu hareketleri örneğin Şe2—el, Şe2—e3 vd. şeklinde yazılır.

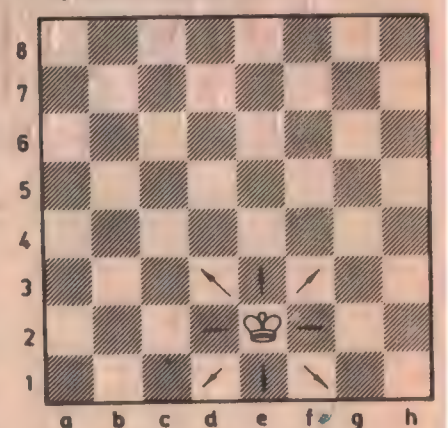

KALE

Kale yatay ve dikey olarak ilerler. Diyagramda d4 karesinde bulunan kale d5, d6, d7, d8, d3, d2, dl, c4, b4, a4, e4, f4, g4, h4 karelerine gidebilir. Kalenin bu hareketleri Kd4 — d5, Kd4 — d6 vd. şeklinde yazılır.

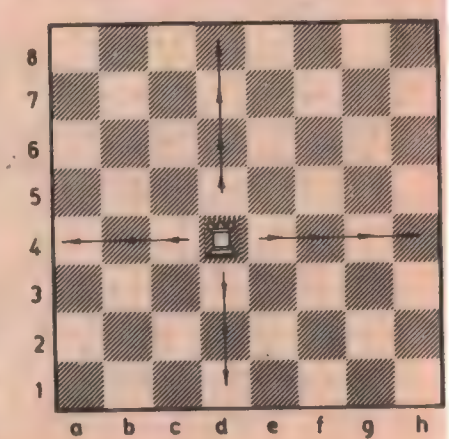

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

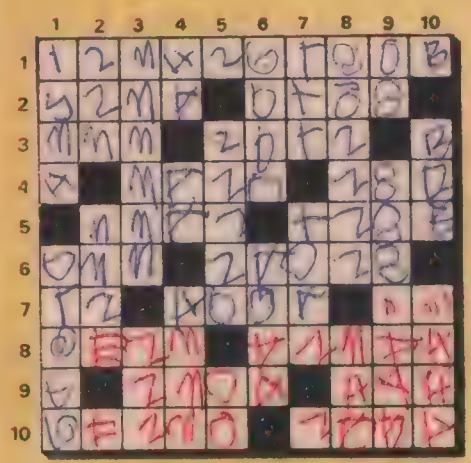

SOLDAN SAĞA: 1 - Ulusun, egemenliği doğrudan doğruya ya da seçtiği temsilciler aracılığı ile kullandığı devlet şekli (Buna, HALK YÖNETİMİ de denilir), 2 - Evren ya da acun.. Ekin ve ot biçmekte kullanılan bir alet, 3 - Bir ilimiz. Tek hücreli bir hayvan sınıfı, 4 - Atmosferi oluşturan ve tüm canlıların yaşaması için gerekli olan gaz halindeki akışkan.. İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, 5 - Dar ağızlı kaplara ve şişelere sıvı akıtmak için kullanılan alet.. Gövdesi odun ve kereste olmaya elverişli bitki türü, 6 - Eni az.. Cılız ve sıska, 7 - Bir renk.. Hayvan otlatmaya yarar otu bol alan (otlak).. İnsanlara yararlı bir hayvan, 8 - İllerdeki en büyük yönetim görevlisi.. Renkli ve kokulu olarak hazırlanan katı bir şeker, 9 - Bir erkek adı.. Bitki gövdesine verilen ad, 10 - Seyrek ve eğreti olarak yapılan dikiş.. Bazı yemeklere katılan ve likörü de yapılan bir bitki.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 - Müslümanların namaz kıldıkları ve ibadet ettikleri yer.. Bir kimseyi bir yere çağırma, 2 - Büyük.. Babaların kız kardeşi, 3 - ÜNLÜ anlamında bir sözcük.. Romanya'nın para birimi, 4 - YÜZ METRE'nin kısa yazılışı.. Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası.. Sindirim sisteminin bir bölümü olan bir iç organımız, 5 - Süslü tavan lambası.. VİLAYET ile eş anlamlı bir sözcük, 6 - İtalya'nın başkenti.. Siyah renkli, 7 - Büyükçe.. Bacakların bilekten sonraki kısmı, 8 - İlkbaharda kırkılan koyun tüyüne verilen ad.. Hıristiyanlığın kurucusu olan peygamber, 9 - Bir şeyin eksiğini tamamlamak için ona katılan parça.. Yumurtanın bir pişiriliş şekli, 10 - Başımızdaki kıllar.. Erkek keçi.

BU NE GARİP HAYVAN – Gerçekten de bu garip yaratık değişik hayvanların bölümlerinden oluşturulmuş. Bu bölümleri saptayıp hayvanların adlarını bulabilir misiniz?

ŞÖVALYE – Kimle böyle savaşıyor acaba? Noktaları 1'den başlayarak 80'e kadar birleştirirseniz şövalyenin düşmanını bulmanız doğaldır.

YILBAŞI HİNDİSİ – Bir yılbaşı gecesi aile toplanmış,hindiyi yemeye hazırlanıyorlar. Solda yukarıda büyükanne, sağda yukarıda baba, solda aşağıda evin küçük oğlu, solda aşağıda anne var. Her biri hindiyi bir an önce kendileri kesip parçalara ayırmak istiyorlar. Acaba hangisi bunu başaracak, bulabilir misiniz?

YANITLAR 29. SAYFADA

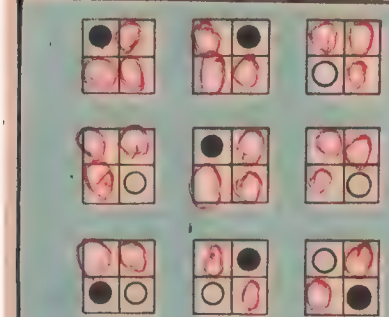

DÖRTGENLER – Dört bölümlü bu küçük dörtgenleri o biçimde birbirinin yanına getirip ekleyin ki, dikey ve yatay yönlerde her sırada bir siyah, bir de beyaz yuvarlak olan bir tek büyük dörtgen oluşsun.

ALTI TAŞ – Yukarıda görülen altı taş bir altıgen oluşturmaktadır. Bunlardan yalnız ikisinin yerini değiştirerek bir eşkenar üçgen oluşturunuz.

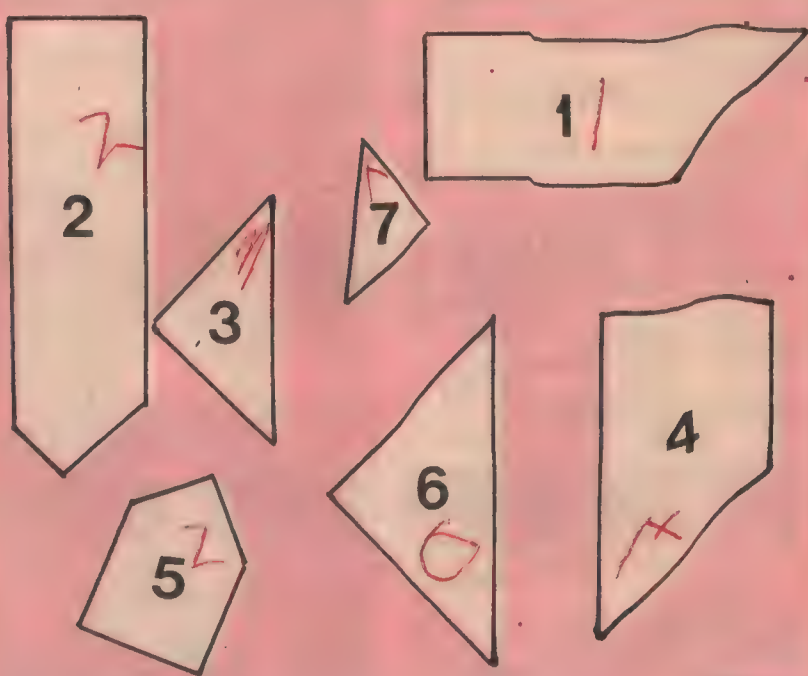

GEOMETRİK BULMACA – Bir dörtgenin, düzensiz ama numaralanmış parçalarını görüyorsunuz. Bunların kopyalarını çıkarıp başka bir yere geçirin ya da bu resimdeki parçaların hepsini özenle kesin. Dörtgeni elde edebilmeniz için sadece sabır yeterli.

SİZİN SAYFANIZ

ATATÜRK VE ON KASIM

On Kasım geldi çattı
Atatürk ölüm döşeğine yattı
Bütün gözlerden yaş aktı
Atam bizi dokuzu beş geçe terk etti

Atam göçtü bu dünyadan
Umutlarıyla, güvenleriyle, dilekleriyle
Mutluluklarıyla, öğütleriyle, sözleriyle
Atam bizi dokuzu beş geçe terk etti

Yürümez oldu ayağı
Görmez oldu gözü
Duymaz oldu kulağı
Atam bizi dokuzu beş geçe terk etti

Atam bıraktı bizi geriye
Sarı saçlarıyla, mavi gözleriyle
Kara kaşlarıyla, beyaz elleriyle
Atam bizi dokuzu beş geçe terk etti

RECEP ÇINAR / Pazaryeri-Bilecik

ÇOCUKLAR

Çocuklar gördüm uçurtmaları elinde
Çocuklar gördüm terbiyesi yerinde
Çocuklar gördüm işte çalışan
Çocuklar gördüm sokakta oynayan
Çocuklar gördüm gazete, gazete diye bağıran
Çocuklar gördüm içten ağlayan
Çocuklar gördüm yurduna yarar sağlayan
Çocuklar gördüm sokakta oynayan

Çocuklar gördüm yollarda gezen
Çocuklar gördüm asfaltta ezilen
Çocuklar gördüm yarasını saran
Çocuklar gördüm hastanede yatan

Çocuklar gördüm top oynayan
Çocuklar gördüm onları kıskanan
Çocuklar gördüm elele veren
Çocuklar gördüm yurdunu seven

HÜLYA KARA / Ulubey - Ordu

YILMAZ HIZLI — İzmit

FIKRALAR

GÖZLÜK

Cem yatmıştı. Annesi sordu:
— Oğlum yattın mı?
— Evet, anneciğim.
— Peki, gözlüğünü neden çıkarmadın?
— Şeey, gece gözlüksüz yatınca rüyalarımı iyi seçemiyorum.

HÜLYA KARA / Ulubey -Ordu

ZAVALLI ÖĞRETMEN

Çocuk okuldan dönünce babasına:
— Bizim öğretmen çok dindar bir adam, dedi.
— Nereden anladın, kızım?
— Sorularına verdiğim her karşılıktan sonra,"Aman Allahım, aman Allahım" dedi durdu da.

CANAN KARALAR / Niğde

YAZ TATİLİ

Yaşlı adam yolda giderken, ağlayan küçük bir çocuk görmüş.
Yaklaşmış, neden ağladığını sormuş.
Çocuk:
— Ablam karnesini alıp tatile girdi, demiş.
Yaşlı adam:
— Peki, bunda ağlanacak ne var? diye sormuş. Sen de karneni alıp tatile girdin.
Çocuk:
— Ama ben daha okula gitmiyorum ki, demiş.

NADİR ARSLANOĞLU / Menemen

AYNI YAŞTAYIZ

Küçük Nurettin'e sormuşlar:
— Sen mi büyüksün, kardeşin mi?
— Geçen yıl annem kardeşimin benden bir yaş küçük olduğunu söylemişti. Annemin dediğine bakacak olursanız, bu yıl kardeşimle aynı yaşta olmamız gerekir.

KADİR ÇETİNDİL / Sındırgı-Balıkesir

BİZE DE MEKTUP VAR

Derginizin en çok sevdiğim bölümü Mitolojide Kahramanlar'dır. Sizden ricam bu bölüme daha çok yer vermenizdir.

AHMET AR / Sandıklı - Afyon

Sizden dileğim, Denektaşı ve Mini Ansiklopedi bölümlerinin genişletilmesidir. Albay Hepalbay'ı kaldırın ve bunun yerine fen, matematik, sosyal bilgiler verilsin istiyorum.

LÜTFİYE PELİTLİ / Eşrefpaşa - İzmir

En çok Ülkemizi Tanıyalım bölümünü beğeniyorum. Bu bölümde yalnız bir ilimizi tanıtıyorsunuz. Sizden ricam, plak, televizyon, sinema bölümlerini azaltıp iki ilimizi birden tanıtmanızı istiyoruz.

ÖMER MENEKŞE / Çengelköy - Istanbul

Sayfalarınızı tek tek okuyorum, beğeniyorum. Sizden sayfalarınızı futbola ve ders konularına ayırmanızı istiyorum.

TÜRGAY ALA / Bursa - Orhangazi

En çok fıkra köşesiyle, spor sayfasını seviyorum. Sizden dileğim bu köşeleri çoğaltmanızdır.

KADİR ÇETİNDİL / Sındırgı - Balıkesir

Yayınladığınız her şeyi izliyorum. Hepsi de bana çok yararlı oluyor. Bütün köşelerinizin ilginç yönleri var, her istediğimi buluyorum. Bunların yanında Türkçe, Matematik gibi önemli derslerle ilgili testler düzenleyip derginizde yayınlarsanız arkadaşlarımın beğeneceği düşüncesindeyim.

ARZU BALOĞLU / Kartal -Istanbul

GARİP ama GERÇEK

Derleyen: ADLİ MORAN Çizen: MUSTAFA DELİOĞLU

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. Beyşehir Gölü, 2. Damat İbrahim Paşa, 3. Acur, 4. Nelson (Horatio), 5. San Marino, 6. Asalak, 7. Fağfur, 8. İran, 9. Kemençe, 10. Dalaylama, 11. Pegasus, 12. Birleşmiş Milletler Örgütü, 13. Dalton (John), Dalton hastalığı, Daltonizm, 14. Esperanto, 15. Gayzer

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1 - Cumhuriyet, 2 - alem, orak, 3 - Muş, amip, 4 - hava, ara, 5 - huni, ağaç, 6 - dar, zayıf, 7 - al, mera, at, 8 - vali, akide, 9 - Edip, sak, 10 - teyel, nane.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 - Cami, davet, 2 - ulu, hala, 3 - meşhur, Ley, 4 - Hm, an, mide, 5 -avize, il, 6 -Roma, arap, 7 - iri, ayak, 8 - yapağı, İsa, 9 - ek, rafadan, 10 - saç, teke

GEOMETRİK BULMACA

Yanda parçaların birleşmesiyle dörtgenin nasıl oluştuğu görülmektedir.

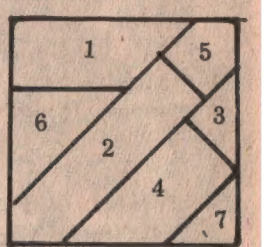

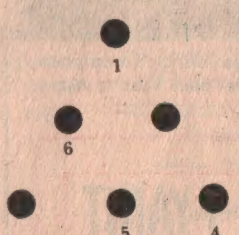

ALTI TAŞ

1, 6, 5, 4 No.lu taşlar yerinde kalıyor, sadece 2 ve 3 No.lu taşlar yer değiştiriyor.

DÖRTGENLER

Görüldüğü gibi, büyük dörtgenin her sırasında bir beyaz, bir de siyah nokta var.

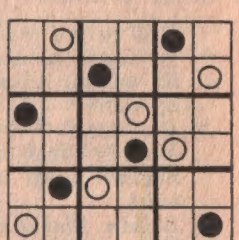

BU NE GARİP HAYVAN

Sıcak ormanlarda yaşayan uzun ve kıvrık gagalı Kalao kuşunun başı; balıkçıl kuşunun boynu; sülünün gövdesi; cennet kuşunun kuyruğu.

ŞÖVALYE

Şövalye, bir canavarla boğuşuyor.

SPOR

1 - İzlanda ve Galler 2 - Bursaspor'a 5-0, 3 - Fevzi Atabek, 4 - Karşıyaka (erkek büyükler), Galatasaray (bayan büyükler, bayan gençler ve erkek gençler), 5 - Emir Turan, 6 - Üç devre, 7 - Fenerbahçe ve Galatasaray.

İki Şampiyon

İKİ genç güreşçimiz Yılmaz Aslan ile Burhan Sabancıoğlu, Avrupa Şampiyonasında kazandıkları altın madalyalarla yıllardır yerinde sayan güreşimiz için birer ümit kaynağı oldular.

1968 Meksika Olimpiyatlarından sonra ne Olimpiyat Oyunlarında ne de Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında "Ata Sporumuz" güreşde ülkemize altın madalya kazandıramayan güreşçilerimiz, sadece bölgesel oyunlar niteliğinde olan Akdeniz Oyunlarında kazandıkları altın madalyalarla yetinmişlerdi.

Yılmaz Aslan ile Burhan Sabancıoğlu, 1980 Avrupa Gençler Şampiyonasında birincilik kürsüsüne çıkarak yıllar yılı ulusça özlemini çektiğimiz altın madalyaların sahipleri oldular.

İki genç güreşçimiz de dört yıl önce başlamışlar bu sporu yapmaya. Burhan Sabancıoğlu, Bulgaristan'ın Filibe, Yılmaz Aslan da Kırcalı kentinden ülkemize göçmen olarak gelmiş. İkisi de ilk bilgileri antrenörleri Fahri Yenigün'den almışlar. Şimdi de çalışmalarını Fahri Yenigün ve Muharrem Atik'in yönetiminde sürdürüyorlar.

İlk kez ay-yıldızlı formayı giyen Yılmaz Aslan, Balkan Gençler Şampiyonası seçmelerinde Selman Kaygusuz'a yenilerek takıma giremiş, ancak yılmadan çalışmış ve 58 kilodan 48 kiloya inerek bu kilonun Avrupa Şampiyonluğunu elde etmiş.

Burhan Sabancıoğlu, güreşçi bir ailenin çocuğu. Amcası Necdet Zanef, Bulgaristan milli takımında güreşmiş, 1960 Roma Olimpiyatlarında, Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında ülkesine madalya kazandırmış bir güreşçi.

İşte sporcu bir aileden gelen Burhan Sabancıoğlu da Balkan Gençler Şampiyonasında aldığı üçüncülükten sonra başarısını 74 kilo Avrupa Şampiyonluğu ile sürdürmüş.

İki şampiyonumuz da hedeflerine ulaşabilmek için çalışmalarını düzenli bir biçimde sürdürüyor.

1980 Gençler Avrupa Güreş Şampiyonasında 48 kilo birincisi olan Yılmaz Aslan, birincilik kürsüsünde.

İki Avrupa Şampiyonu genç güreşçimiz Yılmaz Aslan (solda), Burhan Sabancıoğlu (sağda) antrenörleri Fahri Yenigün ile meyva suyu içerek şampiyonluklarını kutluyorlar.

74 kilo 1980 Avrupa Gençler Serbest Güreş Şampiyonu olan Burhan Sabancıoğlu bir rakibini yenerken.

7 SORU-7 YANIT

1- *Milli futbol takımımız Dünya Kupası elemelerindeki ilk iki maçını hangi ülkeler ile oynadı?*
2- *Beşiktaş futbol takımı, Türkiye ligindeki en farklı yenilgisini hangi takıma karşı aldı?*
3- *Balkan Binicilik Şampiyonasında, ülkemize ilk altın madalyayı kazandıran sporcumuz kimdir?*
4- *Büyükler ve Gençler puanlı Türkiye şampiyonasını kazanan kulüplerimizin adlarını sayabilir misiniz?*
5- *Amerika'ya transfer olan Eczacıbaşı'lı sporcumuzun adı nedir?*
6- *Güreş müsabakaları üçer dakikalık kaç devre halinde yapılır?*
7- *Türkiye liginde hangi kulüplerimizi yabancı antrenör çalıştırıyor?*

Yanıtlar 29. Sayfada

Zehra ablam ve BEN

Uyarlayan: HÂLE KUNTAY

ALIŞVERİŞ

O gün Zehra ablamla benim azgınlığımız üzerindeydi, salondaki kanapeden hangimiz daha uzağa atlayacağız diye yarışıyorduk ki telefon çaldı. İkimiz birden telefona saldırdık, çünkü ikimiz de telefonda konuşmayı pek severiz.

—"Alo?" diye açtım telefonu.

—"Çocuklar, bu ne gürültü böyle, tavan başıma yıkılacak sanıyorum..." Telefon eden alt katta oturan Sabiha teyzeydi. Ben bir şey diyemedim, zaten Zehra ablam telefonu elimden çekip aldı.

—"Ters bir şey söyleme," diye fısıldadım alçak sesle. "Yöneticiye bizi şikâyet ederse, babam kıyameti koparır."

Oysa Sabiha teyze bizi şikâyeti düşünmemişti.

—"Çocuklar, bugün pek iyi değilim, evde bir iki şey eksik, benim için alış verişe çıkar mısınız?" diye sordu.

—"Tabii, tabii," diye yanıt verdi Zehra ablam ve ikimiz de fişek gibi evden çıkıp, alt kata koştuk.

—"Biraz halsizim," diyerek bize kapıyı açtı Sabiha teyze. "Ama siz cici çocuklarsınızdır, alın şu beş yüz lirayı. Süt, ekmek, tereyağ, domates, yumurta, bir paket makarna, işte canım yaşlı bir kadına ne gerekirse alın. Yalnız parayı düşürmeyin."

—"Hiç merak etme, sana gerekenleri alıp getireceğiz, Sabiha teyze," dedi Zehra ablam ve koşarak sokağa çıktık. Parayı Zehra ablam almıştı. Oysa annemle babam sokağa çıkınca para hep babamda olurdu.

—"Bana ver parayı," dedim.

—"Hayır, bende duracak," dedi Zehra ablam.

—"Sen kaybedersin, bense pantalonumun cebine korum," diye ısrar ettim.

—"Senin pantalon ceplerin hep deliktir, olmaz."

—"Hiç bile delik değil; annem hepsini onardı işte."

—"Yani şimdi ceplerin delik değil mi, inanmam," diye kızdırdı beni Zehra ablam.

—"Delik değil, dedim ya."

—"Bakayım ceplerine, inanmıyorum sana," dedi Zehra ablam. İyice kızmıştım artık. Zehra ablam elini çekti. Bu kez sıçradım ve o ara ne oldu ise oldu, para Zehra ablamın parmakları arasından kurtuldu, rüzgârın etkisiyle havalandı, havalandı. Bir an ikimiz de şaşkın bakakaldık, sonra başladık peşinden koşmaya. Ta tepemizden dalgalana dalgalana yükseliyordu! Biz koştukça, yakalamak için sıçradıkça, beşyüz liralık daha çabuk uzaklaşıyordu bizden. Yoldan otomobiller geçiyordu, aklımıza estiği gibi karşı kaldırıma geçemezdik ki. Yok olmuştu beş yüz liralık! Ne tarafa baksak yoktu.

Ne yapacaktık şimdi?

—"Aman Fehmi, senin yüzünden kaybettik kadının parasını!" diye bağırdı Zehra ablam.

— "Neden benim yüzümdenmiş, asıl senin yüzünden işte."

—"Ne diye almak istedin parayı?"

—"Sen de ne diye sıkı sıkı tutmadın?

—"Şimdi ne olacak?"

Evet, şimdi ne olacaktı?

Düşündük, düşündük, bir çare bulamadık. Açlıktan ölecekti zavallı Sabiha teyze. Eve döndük, ayaklarımızın ucuna basarak Sabiha teyzenin kapısı önünden geçtik, kendi evimize girdik. Birden Zehra ablam:

—"Buldum," diye bağırdı. "Evimizde ekmek, yumurta, terayağ, her şey var. Nerden bilecek çarşıdan almadığımızı." Buz dolabının içindekileri, raflarda elimize geçenleri iki büyük alış veriş torbasına doldurduk ve alt kata indik. Sabiha teyze iki torba dolusu alış veriş yapmış olmamıza pek şaşmış olacak ki:

—"Beş yüz liraya mı aldınız bu kadar çok şeyi?" diye pek sevindi ve bizlere bir avuç şeker verdi.

UYANIK ALİ
ÇİZEN
MEHMET HAMZAOĞLU
ŞEY... BABACIĞIM, SANA BİR ŞEY SORACAKTIM. MÜREKKEP ÇOK MU PAHALI?
HAYIR. AMA NEDEN SORMUŞTUN?
ŞEY İÇİN SORMUŞTUM BABACIĞIM...
ÇEKİNME EVLÂDIM, SÖYLE!..
BU GÜN KAZA İLE HAVUYA MÜREKKEP DÖKTÜM. ANNEM ÖYLE BİR KIZDI Kİ, ÖYLE BİR ÖFKELENDİ Kİ SORMA!..
!
H. Hamzaoğlu